

Staatssecretaris van Economische Zaken
De heer ir. M.H.P. van Dam
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Postadres
Postbus 1165
3800 BD Amersfoort

Bezoekadres
Prinses Marielaan 2
3818 HM Amersfoort

Datum: 20 januari 2017

Onderwerp: Reactie ontwerp Aanvullingswet Natuur Omgevingswet

Excellentie,

De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging maakt als grootste en enige professionele belangenbehartiger voor de jagers en wildbeheereenheden in Nederland graag gebruik van de gelegenheid om te reageren op uw ontwerp voor de Aanvullingswet Natuur Omgevingswet.

Ten algemene constateert de Jagersvereniging dat u poogt om de Wet natuurbescherming één op één over te laten gaan in de Omgevingswet. Dat de Omgevingswet een kaderwet is maakt dit echter lastig, omdat het gros van de inhoud en uitwerking in Algemene Maatregelen van Bestuur en ministeriële regelingen terecht zal komen, in plaats van in wet. Bij een overgang van wet naar AMvB of ministeriële regeling zou een gelijkwaardig democratisch inspraakregime geborgd moeten worden. De Jagersvereniging verzoekt u dan ook om bij al deze bepalingen bindend vast te leggen dat zij uitsluitend middels een voorhangprocedure en na consultatie van maatschappelijke belangenorganisaties aangepast kunnen worden.

Of het er met dit wetsvoorstel allemaal transparanter en eenvoudiger op wordt betwijfelt de Jagersvereniging. Dit wetsvoorstel bevat namelijk veel nieuwe definities, zoals "flora- en fauna-activiteit", "exotenactiviteit", "Natura2000-activiteit" en "jachtgeweeractiviteit". Dit zijn allemaal begrippen die niet voorkomen in de Europese richtlijnen die als uitgangspunt voor de Wet Natuurbescherming hebben gediend. In het voorliggende voorstel vinden we die aansluiting slechts terug in de Memorie van Toelichting bij het ontwerp, waar bij de definitiebepaling nader wordt aangegeven voor welk soort activiteiten bij AMvB een omgevingsvergunning nodig is. Pas dáár wordt verwezen naar activiteiten gebaseerd op de Europese richtlijnen en de huidige Wet Natuurbescherming.

T 033 461 98 41
F (033) 465 13 55
info@jagersvereniging.nl
www.jagersvereniging.nl
KvK nummer: 40506152

IBAN: NL52SNSB0957830475
BIC: SNSBNL2A

Verantwoord beheren en benutten

Met name het begrip “Flora- en fauna-activiteit” is erg ruim en wordt omschreven als “activiteiten met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten”. Deze definitie kan dermate ruim geïnterpreteerd worden dat álles als een dergelijke activiteit moet worden gezien

Omwille van de leesbaarheid en om de aansluiting bij de Europese kaders en richtlijnen beter te borgen roept de Jagersvereniging u dringend op de definities in de tekst van de Wet te herzien. Op die manier worden de Staten Generaal en stakeholderorganisaties ook in staat gesteld om efficiënt te beoordelen in hoeverre de Omgevingswet nog nationale koppen bovenop het Europese beleid bevat. Tot slot voorkomt nauwer aansluiten bij de Europese kaders en richtlijnen dat de Omgevingswet ingrijpend herschreven moet worden op het moment dat deze kaders en richtlijnen worden aangepast – bijvoorbeeld vanwege de REFIT-procedure die op dit moment loopt.

De Jagersvereniging constateert dat het voorliggende wetsontwerp op een voor jagers en wildbeheereenheden essentieel punt nadrukkelijk niet beleidsneutraal is ten opzichte van de Wet Natuurbescherming en derhalve reparatie behoeft. Dat betreft de bepaling in artikel 4.32 waarin staat dat jacht alleen mag worden uitgeoefend op dieren van soorten die om reden van benutting worden bejaagd, die algemeen voorkomen en die bejaging verdragen, **en die schade kunnen veroorzaken**. Deze laatste toevoeging, een vereiste “en-bepaling”, is nieuw en zou tot gevolg hebben dat soorten die geen schade kunnen veroorzaken niet voor benutting mogen worden bejaagd. Dat is niet in lijn met het jachtrecht als uitvloeisel van het eigendomsrecht. Het is bovendien niet in lijn met de verklaring van het Kabinet dat het doel van de jacht zowel benutting als een redelijke wildstand is. Het voorkómen van schade wordt als doel aangegeven bij populatiebeheer en schadebestrijding, niet bij jacht¹. Dat jacht evenwel het voorkómen of bestrijden van schade kan ondersteunen, is een evident uitvloeisel van de verplichting van de jachthouder tot het handhaven of bereiken van een redelijke wildstand in zijn jachtveld.

Ook de in het wetsvoorstel geformuleerde criteria voor aanwijzing van de wildsoorten komen niet voor in de Flora- en faunawet, noch in de Wet Natuurbescherming. In deze wetten zijn enkel de soorten opgenomen waarop binnen het jachtseizoen gejaagd mag worden. Uit de nota naar aanleiding van het eindverslag uit 1997 bij de Flora- en faunawet volgt dat op de wildlijst alleen soorten zijn opgenomen die mede om reden van benutting worden bejaagd en die

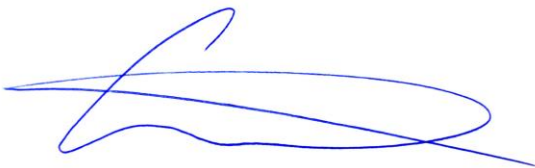
¹ Eerste kamer, vergaderjaar 2015–2016, 33348, D, onder bijlage bij vraag 99

bovendien algemeen voorkomen. Onder de Wet natuurbescherming is deze aanwijzing van wildsoorten (m.u.v. de patrijs) gecontinueerd.

De Wet natuurbescherming stelt de Europese en internationale afspraken en richtlijnen centraal. Ten aanzien van de jacht wordt aan deze internationale afspraken echter geen recht gedaan en blijft de Nederlandse overheid handelen in strijd met de Beneluxovereenkomst op het gebied van jacht en vogelbescherming. De Aanvullingswet Natuur Omgevingswet biedt de mogelijkheid om deze strijdigheid met internationaal gemaakte afspraken te repareren. Onder verwijzing naar de Unielijsten van de Beneluxovereenkomst en de Vogelrichtlijn zouden de daarin genoemde soorten als wild moeten worden aangewezen. Het aanwijzen van deze soorten heeft overigens geen gevolgen op zich: alvorens deze aangewezen soorten bejaagd mogen worden zal daartoe door de landelijke overheid een jachtperiode geopend dienen te worden. Dit geschiedt dan overeenkomstig de huidige systematiek en criteria. Zo sluit u beter aan bij de Europese kaders en richtlijnen, met behoud van maatwerk op nationaal niveau.

De eerste bijlage bij deze brief bevat nadere details ter onderbouwing van deze reactie op uw wetsontwerp. De tweede bijlage bevat een artikelsgewijze, meer gedetailleerde reactie op uw wetsvoorstel, waarin meer verbeterpunten worden genoemd die omwille van de leesbaarheid niet in deze brief zijn opgenomen. Zij zijn evenwel integraal onderdeel van onze reactie op uw wetsvoorstel. Vanzelfsprekend is de Jagersvereniging graag bereid tot nadere mondelinge toelichting.

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging

Drs. L. (Laurens) Hoedemaker,
directeur

Verantwoord beheren en benutten

Bijlage I: Jacht en de Europese kaders

I. Jachtrecht

In artikel 1 van het op 20 maart 1952 te Parijs tot stand gekomen Eerste Protocol bij het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en fundamentele vrijheden² is vastgelegd dat een ieder recht heeft op het ongestoord genot van zijn eigendom. Het recht op het genot van de jacht kan worden beschouwd als een “eigendom” in de zin van artikel 1 eerste protocol EVRM³. Het recht om te jagen is in beginsel gebonden aan de eigendom van de grond. Dit jachtrecht, ofwel het recht om te jagen is een recht waarmee de eigenaar van de grond waarop zich in het wild levende dieren bevinden zich die dieren mag toe eigenen⁴. Het recht om te jagen komt toe aan de jachthouder.

Dit jachtrecht is in artikel 3.20 lid 1 van de Wet natuurbescherming expliciet opgenomen. In het voorliggende concept wordt een soortgelijke bepaling echter niet opgenomen. Dit is niet beleidsneutraal en levert bovendien de nodige verwarring op aangezien in het voorliggende concept als ook naar verwachting in de uitvoeringsregelgeving wel aanvullende voorwaarden/beperkingen t.a.v. dit jachtrecht worden opgenomen⁵. Het jachtrecht dient derhalve in de Omgevingswet opgenomen te worden om als kader te dienen voor nadere bepalingen en uitvoeringsregelgeving.

Bovendien zou het recht om te mogen jagen op grond van dit ontwerp aangemerkt dienen te worden als Flora- en fauna-activiteit. Vanuit de systematiek van de Wet zijn dergelijke activiteiten in beginsel vergunning plichtig (voorgesteld artikel 5.1). Met het bovenstaande in acht nemende, dient dit recht expliciet in de wet zelf opgenomen te worden en uitgesloten te zijn van een mogelijke vergunningplicht. Er zal niet pas bij AMVB geregeld kunnen worden dat voor de flora- en fauna-activiteiten die plaatsvinden ter uitvoering van de jacht geen omgevingsvergunning vereist is.

² Trb. 1952, 80

³ Advies rvs WNB

⁴ Eerste kamer, vergaderjaar 2015-2016, 33348, D, pag. 40

⁵ Zie pagina 84 van de MvT onder streepje 4 waar wordt aangegeven dat bij AMVB zal worden geregeld in welke gevallen een ander dan de eigenaar van de grond gerechtigd is tot uitoefening van de jacht.

II. De expliciete basis voor de jacht in Vogelrichtlijn.

Het doel van de Vogelrichtlijn is de instandhouding van natuurlijk in het wild levende vogelsoorten, via bescherming, het beheer en de regulering van deze soorten⁶. Dit instandhoudingsregime is in artikel 1 en 2 van de Vogelrichtlijn opgenomen.

Artikel 7 van de Vogelrichtlijn is een nadere uitwerking van artikel 1 en 2 VRL. In dit artikel is de expliciete basis opgenomen voor de jacht in het kader van de richtlijn. Over de jacht is de Vogelrichtlijn duidelijk, op de in Bijlage II genoemde vogelsoorten mag vanwege hun populatieomvang, hun geografische verspreiding en de omvang van hun voortplanting in de hele gemeenschap, worden gejaagd volgens de bepalingen van de nationale wetgeving, zolang de principes van verstandig gebruik en een ecologische evenwichtige regulering in acht genomen worden⁷. Op deze bijlage II staan in totaal 35 soorten⁸ die in Nederland bejaagd mogen worden.

⁶ Artikel 1 VRL: Deze richtlijn heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lid-Staten waarop het Verdrag van toepassing is. Zij betreft de bescherming, het beheer en de regulering van deze soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan.

⁷ Artikel 7 VRL:

1. Op de in bijlage II vermelde soorten mag, vanwege hun populatieniveau, hun geografische verspreiding en de omvang van hun voortplanting in de hele Gemeenschap, worden gejaagd volgens de bepalingen van de nationale jachtwetgeving. De Lid-Staten zien erop toe dat de jacht op deze soorten de pogingen tot instandhouding die in hun verspreidingsgebied worden ondernomen, niet in gevaar brengt.
2. Op de in bijlage II/1 genoemde soorten mag worden gejaagd in de geografische zee- en landzone waar deze richtlijn van toepassing is.
3. Op de in bijlage II/2 genoemde soorten mag alleen worden gejaagd in de Lid-Staten waarbij deze soorten zijn vermeld.
4. De Lid-Staten zien erop toe dat bij de beoefening van de jacht, eventueel met inbegrip van de valkenjacht, zoals deze voortvloeit uit de toepassing van de geldende nationale maatregelen, de principes van een verstandig gebruik en een ecologisch evenwichtige regulering van de betrokken vogelsoorten in acht worden genomen, en dat deze beoefening wat de populatie van deze soorten, in het bijzonder van de trekvogels betreft, verenigbaar is met de uit artikel 2 voortvloeiende bepalingen. Zij zien er in het bijzonder op toe dat soorten waarop de jachtwetgeving van toepassing is, niet worden bejaagd zolang de jonge vogels het nest nog niet hebben verlaten of gedurende de verschillende fasen van de broedperiode. Ten aanzien van trekvogels zien zij er met name op toe dat de soorten waarop de jachtwetgeving van toepassing is, niet worden bejaagd tijdens de broedperiode noch tijdens de trek naar hun nestplaatsen. De Lid-Staten zenden de Commissie alle nuttige gegevens betreffende de praktische toepassing van hun jachtwetgeving.

⁸ Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)

Verantwoord beheren en benutten

De Vogelrichtlijn onderkent derhalve volledig de wettigheid van de jacht op deze wilde vogels als vorm van duurzaam gebruik⁹.

Op pagina 58 en pagina 72 van de MvT bij dit concept wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat de Vogelrichtlijn een beschermingsrichtlijn is die uitgaat van een nee-tenzij principe (ten aanzien van de jacht) en dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn tenzij het bevoegd gezag van de betrokken lidstaat een afwijking op grond van artikel 9 VRL toestaat. Zoals hierboven al aangegeven is de doelstelling van de richtlijn de instandhouding van soorten, door populaties en habitats op een verantwoord niveau te houden. Die richtlijn is derhalve niet gericht op het beschermen omwille van het beschermen. Van de vogelsoorten genoemd op bijlage II van de VRL is nadrukkelijk aangegeven dat op deze soorten gejaagd mag worden vanwege hun populatieniveau, hun geografische verspreiding en de omvang van hun voorplanting in de hele gemeenschap. In dat kader is dus ook de benuttingsjacht op deze soorten volledig onderkend en zou daarvoor een 'ja, mits'-principe dienen te gelden overeenkomstig de systematiek van de VRL. Ten aanzien van de derogatiebepalingen in artikel 9 van de VRL is het 'nee, tenzij'-principe van toepassing.

III. De Beneluxovereenkomst op het gebied van jacht en vogelbescherming¹⁰

Met de Beneluxovereenkomst is een steeds verder gaande harmonisatie van de nationale regelingen van de betrokken lidstaten beoogd. Volgens de gemeenschappelijke memorie van toelichting bij de Beneluxovereenkomst is een van de grondbeginselen van deze overeenkomst "het opnemen in de jachtwet van elke van de drie landen van onderscheiden categorieën wild (groswild, klein wild, waterwild en overig wild) en het vaststellen van soorten die tot de genoemde categorieën behoren.

In artikel 1 lid 2 van de Beneluxovereenkomst zijn daarom opgesomd de diersoorten die in de drie lidstaten in beginsel bejaagd mogen worden, de wildlijst.

Inperking of uitbreiding van de lijsten is mogelijk hierin is voorzien door middel van een procedure als genoemd in artikel 1 lid 3 en 4 van de Overeenkomst. Er wordt gesproken van het wijzigen of aanvullen en van toevoegen van de

⁹ Gidsdocument voor de jacht in het kader van Richtlijn 79/409/EEG van de raad inzake het behoud van de vogelstand, februari 2008, pag. 4.

¹⁰ Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groot-Hertogdom Luxemburg op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, Trb, 1970, no 155

opsomming waarbij dit aan procedurevoorschriften gebonden is. Bij beschikking van ministers van de Benelux Economische Unie van 18 juni 1990 is artikel 1 lid 2 van de Beneluxovereenkomst aangepast. De aanhef van artikel 1 van deze beschikking luidt:

Onverminderd de bepalingen van de Richtlijn 79/409/EEG inzake het behoud van de vogelstand en de bepalingen van de Conventie van Bern kan de lijst van onderstaande soorten, in zijn totaliteit of gedeeltelijk, worden gerangschikt als wild conform artikel 1 lid 2 van de Beneluxovereenkomst op het gebied van jacht en vogelbescherming, ondertekend te Brussel op 10 juni 1970.

Vervolgens worden in dit artikel een 48 tal in het wild levende diersoorten aangemerkt als wild en gecategoriseerd.

In toenemende mate is de beoogde harmonisatie van de nationale regelingen de afgelopen decennia in Nederland genegeerd. Werd onder de Jachtwet nog volledig aangesloten bij de categorisering en het aanwijzen van de wildsoorten overeenkomstig de Beneluxovereenkomst, onder de Flora- en faunawet werd slechts een beperkt aantal wildsoorten aangewezen maar nog wel gecategoriseerd. Onder de Wet natuurbescherming is zelfs de categorisering losgelaten.

Nederland handelt hiermee in strijd met de Beneluxovereenkomst. Uit de Beneluxovereenkomst en jurisprudentie van het Beneluxgerechtshof¹¹ volgt dat de lidstaten zich verbonden hebben om in hun nationale wetgeving het wild te rangschikken volgens de in artikel 1 tweede lid, vastgestelde categorieën. Maar ook dat de lidstaten niet de vrijheid hebben gezien de beoogde harmonisatie om de diersoorten al dan niet op te nemen. Ergo, lidstaten hebben zich verbonden om de wild zoals genoemd in de Beneluxovereenkomst in nationale wetgeving op te nemen en te rangschikken.

Opmerkelijk hierbij is nog dat de Raad van State in haar advies bij de Flora- en faunawet wel benadrukte dat de categorisering in de wet opgenomen diende te worden maar hier in haar advies bij de Wet natuurbescherming geen opmerking over maakte.

¹¹ Uitspraak Beneluxgerechtshof d.d. 22 maart 2013, A 2011/2/10

IV. **Aanpassing Omgevingswet**

De Wet natuurbescherming stelt de Europese en internationale afspraken en richtlijnen centraal. Ten aanzien van de jacht wordt aan deze internationale afspraken echter geen recht gedaan. De Aanvullingswet Natuur Omgevingswet biedt de mogelijkheid om deze strijdigheid met internationaal gemaakte afspraken te repareren. Onder verwijzing naar de Unielijsten van de Beneluxovereenkomst en de Vogelrichtlijn moeten de daar genoemde soorten als wild worden aangewezen.

Het aanwijzen van deze soorten heeft overigens geen gevolgen op zich. Alvorens deze aangewezen soorten bejaagd mogen of kunnen worden zal daartoe door de landelijke overheid een jachtperiode geopend dienen te worden. Dit overeenkomstig huidige systematiek en criteria.

Verantwoord beheren en benutten

Bijlage 2: Artikelsgewijze reactie Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging

Wetsvoorstel:

Artikel 2.18 (provinciale taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het provinciebestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:

.....

f. op het gebied van de bescherming en ontwikkeling van de natuur:

1°. het zorg dragen voor het nemen van de nodige maatregelen om de natuur te beschermen en te ontwikkelen, met inbegrip van:

– maatregelen als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid of tweede lid, onder b, c of d, of 4, eerste lid, eerste zin, of tweede lid, van de vogelrichtlijn en artikel 6, eerste of tweede lid, van de habitatrichtlijn 10 voor Natura 2000-gebieden, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gedeelten daarvan die worden beheerd door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister van Economische Zaken, en

– maatregelen voor bijzondere nationale natuurgebieden, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen,

2°. het beperken van de omvang van in het wild levende populaties van dieren met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, de natuurbescherming, andere redenen van openbaar belang of het voorkomen van schade aan eigendommen, behalve in de gevallen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 3°,

3°. de preventie, bestrijding en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen,

4°. de selectie van gebieden met het oog op de mogelijke aanwijzing als nationaal park op grond van artikel 2.43, derde lid. In artikel 2.18, eerste lid, van de Omgevingswet zijn de taken van de provincie benoemd.

Reactie Jagersvereniging:

Zie opmerking onder 23.9 irt het bepaalde onder 2.18 f onder 2.

Ter bestrijding van invasieve exoten zouden grondeigenaren, grondgebruikers, jachtaktehouders deze exoten moeten mogen vangen en doden met legaal toegestane middelen zonder dat daarvoor nadere toestemming van provincie of overheid voor nodig is. Daarnaast zou provincie nog een extra verplichting moeten hebben om deze invasieve exoten aan te pakken. Dat laatste is geregeld (zie hierboven onder 3, maar dat eerste niet.)

Wetsvoorstel:

Artikel 2.19 (rijkstaken voor de fysieke leefomgeving)

4. De volgende taken voor de bescherming en ontwikkeling van de natuur berusten bij Onze daarbij genoemde Minister:

a. bij Onze Minister van Economische Zaken:

1°. het zorgdragen voor het nemen van maatregelen voor Natura 2000-gebieden als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid of tweede lid, onder b, c of d, of 4, eerste lid, eerste zin, of tweede lid, van de vogelrichtlijn en artikel 6, eerste of tweede lid, van de habitatrichtlijn voor Natura 2000-gebieden, of gedeelten daarvan, die door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister, Onze Minister van Economische Zaken of Onze Minister van Defensie worden beheerd,

2°. het zorgdragen voor het nemen van de nodige maatregelen voor het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuur van een bijzonder nationaal natuurgebied, behalve in de gevallen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.18, eerste lid, onder f, onder 1°, tweede streepje,

3°. het beperken van de omvang van in het wild levende populaties van dieren met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, de natuurbescherming, andere redenen van openbaar belang of het voorkomen van schade aan eigendommen in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, waarbij de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht worden genomen,

4°. de preventie, bestrijding en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten, met uitzondering van de gevallen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.18, eerste lid, onder f, onder 3°,

5°. het opstellen van rode lijsten die inzicht geven in met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende dier- en plantensoorten die van nature in Nederland voorkomen,

6°. het voor zover mogelijk opstellen van een kwantificering van de instandhoudingsdoelstellingen voor de in Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden te beschermen habitats en soorten die in samenhang met de staat van instandhouding van deze habitats en soorten inzicht verschaft in voorgenumen wijzigingen van besluiten tot aanwijzing van die gebieden,

b. bij Onze Minister: de taak, bedoeld onder a, onder 1°, voor Natura 2000-gebieden of gedeelten daarvan, die onderdeel zijn van 12 de rijkswateren,

c. bij Onze Minister van Defensie: de taak, bedoeld in onderdeel a, onder 1°, voor een Natura 2000-gebied of een gedeelte daarvan, dat een militair terrein is.

Reactie Jagersvereniging:

Ten aanzien van invasieve exoten zie opmerking onder artikel 2.18

In artikel 1.5 lid 4 van de Wnb staat dat de nationale natuurvisie in de vorm van rode lijsten inzicht biedt in de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende

dier- en plantensoorten. Als rijkstaak voor de fysieke leefomgeving wordt in artikel 2.19 lid 4 sub a onder 5 het opstellen van deze rode lijst die inzicht geven als taak toegevoegd. Een expliciete wettelijke verplichting en geen onderdeel meer van de omgevingsvisie. Dit is niet beleidsneutraal. Bovendien wordt de reikwijdte van deze lijst door de MvT (pag. 23) aanzienlijk uitgebreid: behalve 'bedreigde' worden ook 'kwetsbare' en 'gevoelig'e planten en dieren in Nederland aan de reikwijdte toegevoegd en worden 'trend' en 'zeldzaamheid' als nieuwe criteria voor samenstelling opgenomen. Dit laat veel ruimte voor discussie.

Wetsvoorstel:

Artikel 2.28 (verplichte instructieregels Rijk omgevingsplan en projectbesluit)

Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over omgevingsplannen en projectbesluiten met het oog op:

- g. het aanwijzen van locaties waarbinnen:
 - 1°. de jacht niet mag worden uitgeoefend,

Uit de MvT op pagina 84/85 volgt dat in de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet zal worden geregeld dat niet mag worden gejaagd in gebieden waar veel bebouwing is. Hierin zal worden verwezen naar de grenzen van de bebouwingscontouren die gemeenteraden in hun omgevingsplannen zullen opnemen. Het voorgestelde artikel 2.28, onder g, onder 1°, van de Omgevingswet verduidelijkt dat hierover door het Rijk instructieregels zullen worden vastgesteld.

Reactie Jagersvereniging:

Net als onder de Flora- en faunawet is het onder de huidige Wnb toegestaan te jagen binnen de bebouwde kom. Enkel het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom is verboden. Maar jacht met jachtvogels of met fret en buidels is toegestaan. Deze bepaling behoeft derhalve niet opgenomen te worden. Regels over gebruik geweer binnen bebouwde kom kunnen bij AMVB overeenkomstig huidige Wnb opgenomen worden.

Wetsvoorstel:

Artikel 2.31a (verplichte instructieregels Rijk natuurgebieden, flora en fauna)

1. Regels op grond van artikel 2.24 worden met het oog op de natuurbescherming in ieder geval gesteld over:

- f. het beschermen van vogels, dieren en planten van in het wild *van nature in Nederland* voorkomende soorten en van habitats en habitats van soorten die van nature in Nederland voorkomen.

Reactie Jagersvereniging:

Deze bepaling kan zonder schuingedrukte toevoeging zodanig uitgelegd worden dat alle in het wild voorkomende soorten beschermd worden (dus ook exoten).

Wetsvoorstel:

Artikel 2.44 (toegangsbeperking natuurgebieden)

1. Gedeputeerde staten kunnen de toegang tot een Natura 2000-gebied beperken of verbieden.
2. De bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, berust bij Onze Minister van Economische Zaken als een Natura 2000-gebied geheel of gedeeltelijk wordt beheerd door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister van Economische Zaken.
3. Onze Minister van Economische Zaken kan de toegang tot een bijzonder nationaal natuurgebied beperken of verbieden.
4. De bevoegdheid, bedoeld in het derde lid, berust bij gedeputeerde staten in gevallen waarin dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald.

Reactie Jagersvereniging:

In artikel 2.5 Wnb staat dat GS uitsluitend de bevoegdheid om de toegang tot een Natura 2000 gebied te beperken of verbieden heeft, indien dat nodig is gelet op de instandhoudingsdoelstelling van het betreffende gebied.

De bevoegdheid zoals neergelegd in lid 1 van voorgestelde artikel voorziet GS van een veel ruimer kader terwijl die bevoegdheid niet als zodanig in de Wet natuurbescherming omschreven staat. Dit is niet beleidsneutraal. Aanpassing met toevoeging van de inperking zoals geformuleerd in Wnb is derhalve noodzakelijk.

Ook de bevoegdheid van de minister in Art 2.44 lid 3 is niet gebaseerd op een artikel in de Wnb, is dus niet beleidsneutraal en zou derhalve geschrapt moeten worden.

Wetsvoorstel:

Artikel 4.3 (grondslag rijksregels)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de volgende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving:
 - j. Natura 2000-activiteiten en activiteiten met mogelijke nadelige gevolgen voor een bijzonder nationaal natuurgebied,
 - k. de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren,

Verantwoord beheren en benutten

- l. het vangen, doden en verwerken van walvissen,
- m. activiteiten die de introductie of verspreiding van invasieve uitheemse soorten tot gevolg hebben of kunnen hebben,
- n. het vellen en beheren van houtopstanden,
- o. het gebruik en het onder zich hebben van middelen of installaties en het toepassen van methodes om dieren te vangen of te doden.
- 2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de volgende activiteiten met stoffen of zaken waarvan de daaraan voorafgaande verkrijging of productie gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving:
 - a. het verhandelen, het om een andere reden dan verkoop onder zich hebben en het binnen of buiten het grondgebied van Nederland brengen van dieren, planten of producten daarvan,
 - b. het binnen het grondgebied van Nederland brengen en het verhandelen van hout of houtproducten.
- 3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen met het oog op de doelen van de wet regels worden gesteld over de volgende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving:
 - a. ontgrondingsactiviteiten,
 - b. stortingsactiviteiten op zee,
 - c. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot:
 - 1°. een luchthaven,
 - 2°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,.
 - d. flora- en fauna-activiteiten.
- 5. Bij het stellen van de regels worden de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht genomen.

Reactie Jagersvereniging:

In de definities wordt een flora- en fauna-activiteit (lid 3, sub d) omschreven als een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten; Deze definitie kan dermate ruim geïnterpreteerd worden dat alles als een dergelijke activiteit gezien moet worden. De hele systematiek van verboden handelingen op grond van habitat- en vogelrichtlijn komt niet terug in de wet. Pas in de AMVB zullen de flora- en fauna-activiteiten die vergunningplichtig zijn nader omschreven worden. In een kaderwet zoals de Omgevingswet zouden de kaderbepalingen van deze Europese richtlijnen overgenomen moeten worden.

Wetsvoorstel:

Artikel 4.30 (rijksregels activiteiten natuurgebieden)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over Natura 2000-activiteiten en activiteiten met mogelijke nadelige gevolgen voor een bijzonder nationaal natuurgebied worden gesteld met het oog op de natuurbescherming.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat mogelijke nadelige gevolgen voor het betrokken gebied worden voorkomen.

Reactie Jagersvereniging:

In de considerans staat dat het wetsvoorstel gaat over beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Daaruit volgt dat regels niet alleen gesteld worden met het oog op de natuurbescherming. Dat dient ook in deze bepaling tot uitdrukking te komen.

Wetsvoorstel:

Artikel 4.31 (rijksregels flora- en fauna-activiteiten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over flora- en fauna-activiteiten worden gesteld met het oog op de natuurbescherming.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat mogelijke nadelige gevolgen voor de staat van instandhouding van een dier- of plantensoort worden voorkomen.

Reactie Jagersvereniging:

In de considerans staat dat het wetsvoorstel gaat over beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Regels worden dus niet uitsluitend gesteld met het oog op de natuurbescherming. Dat dient ook in deze bepaling tot uitdrukking te komen.

In artikel 1.1 van de Wnb zijn definities opgenomen over de (gunstige) staat van instandhouding van een natuurlijk habitat of van een soort. Deze definities komen niet terug in dit wetsvoorstel. Om duiding te kunnen geven aan het bepaalde onder lid 2 is dat echter wel noodzakelijk. Vervolgens wordt er onder lid 2 van dit artikel een erg ruime reikwijdte ("mogelijke nadelige gevolgen") opgevoerd.

Wetsvoorstel:

Artikel 4.32 (rijksregels uitoefening jacht en activiteiten om populaties te beheren)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren, worden gesteld met het oog op de natuurbescherming en het waarborgen van de veiligheid.
2. De regels strekken er in ieder geval toe:

- a. dat de uitoefening van de jacht en activiteiten als bedoeld in het eerste lid, plaatsvinden in overeenstemming met een faunabeheerplan,
- b. te waarborgen dat de jacht alleen wordt uitgeoefend op dieren van soorten die om reden van benutting worden bejaagd, die algemeen voorkomen en die bejaging verdragen, *en die schade kunnen veroorzaken*,
- c. te bepalen in welke periode de uitoefening van de jacht op dieren van een bepaalde soort is toegestaan en onder welke omstandigheden de uitoefening van de jacht is verboden,
- d. te bepalen in welke gevallen een ander dan de eigenaar van de betrokken grond gerechtigd is tot de uitoefening van de jacht op die grond,
- e. te bepalen dat in overeenkomsten tot verhuur van het jachtrecht niet mag worden afgeweken van artikel 226, eerste, tweede of derde lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.

Reactie Jagersvereniging:

In de considerans staat dat het gaat over beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Dit zou ook in deze bepaling tot uitdrukking dienen te komen.

Onder verwijzing naar bijlage 1 t.a.v. het jachtrecht dient in dit artikel expliciet dit jachtrecht opgenomen te worden en uitgesloten te worden van vergunningsplicht.

De toevoeging van het criterium dat soorten dit bejaagd mogen worden schade kunnen veroorzaken wordt onderbouwd onder verwijzing naar de mondelinge behandeling in de 1ste kamer van 8 december 2015. In MvT wordt gezegd dat "het kabinet van mening is dat het doden van dieren alleen acceptabel is als daar maatschappelijke noodzaak toe is. Bij de jacht is dit handhaving van een redelijke wildstand in het jachtveld met het oog op voorkomen van schade."

Maar de schadecomponent heeft onder de Wnb niet gediend als criteria voor aanwijzen. Dat waren de criteria benutting, algemeen voorkomen en verdragen. Door het kabinet is vervolgens nog aangegeven dat het doel van de jacht benutting en een redelijke wildstand is. Het voorkomen van schade wordt als doel aangegeven bij populatiebeheer en schadebestrijding niet bij jacht¹². Dat jacht evenwel het voorkomen of bestrijden van schade kan ondersteunen is een evident uitvloeisel van de verplichting van de jachthouder tot het handhaven of bereiken van een redelijke wildstand.

De bepaling van 4.32 lid 2b volgt niet uit de huidige Wet natuurbescherming en is daarmee niet beleidsneutraal. De criteria voor aanwijzing van de wildsoorten zijn zowel in de Flora- en faunawet als in de Wet natuurbescherming nooit opgenomen.

¹² Eerste kamer, vergaderjaar 2015-2016, 33348, D, onder bijlage bij vraag 99

Verantwoord beheren en benutten

In deze wetten zijn enkel de soorten opgenomen waarop binnen het jachtseizoen gejaagd mag worden. Uit de nota naar aanleiding van het eindverslag uit 1997 bij de Flora- en faunawet volgt dat op de wildlijst alleen soorten zijn opgenomen die mede om reden van benutting worden bejaagd en die bovendien algemeen voorkomen.

Onder de Wet natuurbescherming wordt de aanwijzing van wildsoorten (m.u.v. de patrijs) gecontinueerd.

Het opnemen van criteria voor aanwijzing van wildsoorten i.p.v. continuering van aanwijzing van wildsoorten is daarmee 1) niet beleidsneutraal en 2) bovendien wordt er door als criterium op te nemen dat de soort schade moet kunnen veroorzaken een criterium aan de Omgevingswet toegevoegd wat niet ten grondslag gelegen heeft aan de aanwijzing van de wildsoorten onder de Flora- en faunawet en de Wet natuurbescherming.

In dit artikel zou in plaats van criteria voor aanwijzen wildsoorten aangesloten dienen te worden bij de Unielijsten van Beneluxovereenkomst en Vogelrichtlijn. Hiermee wordt aan internationale afspraken recht gedaan. Het opnemen van deze lijsten is beleidsneutraal want heeft geen gevolgen. Immers alvorens de aangewezen soorten bejaagd mogen of kunnen worden zal daartoe door de landelijke overheid een jachtperiode geopend dienen te worden. Dit overeenkomstig huidige systematiek en criteria.

Wetsvoorstel:

Artikel 4.33 (rijksregels middelen, methoden en installaties vangen of doden dieren)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over het gebruik en het onder zich hebben van middelen of installaties en het toepassen van methodes om dieren te vangen of te doden worden gesteld met het oog op de natuurbescherming, het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid en het milieu.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:
 - a. degene die een geweer, jachtvogel of eendenkooi gebruikt over de vereiste deskundigheid beschikt en met gunstig gevolg een examen heeft afgelegd dat door Onze Minister van Economische Zaken is erkend of door hem als gelijkwaardig aan door hem erkende examens is aangemerkt,
 - b. degene die een geweer gebruikt, is gedekt door een verzekering voor de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor schade waartoe het gebruik van het geweer aanleiding kan geven,

c. degene die dieren met een geweer doodt, hierover aan een faunabeheereenheid gegevens verstrekt.

Reactie Jagersvereniging:

Onder 2c is de wet te ruim geformuleerd. Uit de huidige Wnb volgt dat de jachtaktehouder verplicht afschotgegevens verstrekt. De voorgestelde formulering geeft ruimte tot meer op te leggen verplichtingen. Bovendien wordt niet alleen met het geweer gejaagd, beheerd of bestreden. Beleidsneutraal betekent dat uitsluitend de verplichting tot het verstrekken van gegevens over aantallen gedode dieren opgenomen zou moeten worden.

Wetsvoorstel:

Artikel 4.34 (rijksregels handel en onder zich hebben van dieren, planten en producten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over het verhandelen, het om een andere reden dan verkoop onder zich hebben of het binnen of buiten het grondgebied van Nederland brengen van dieren, planten en producten daarvan worden gesteld met het oog op de natuurbescherming.
2. De regels strekken er in ieder geval toe dat de activiteiten geen risico opleveren voor de staat van instandhouding van de betrokken soort.
3. De regels kunnen ertoe strekken daarbij aangewezen rechtspersoonlijkheid bezittende organisaties te belasten met de taak om merken, merktekens of ringen voor vogels, planten of producten daarvan uit te reiken overeenkomstig daarbij gestelde regels.

Reactie Jagersvereniging:

Zie eerder over definities in Wnb over (gunstige) staat van instandhouding van habitat of soort. Deze definities zouden in dit wetsvoorstel moeten terugkomen.

Wetsvoorstel:

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - g. een Natura 2000-activiteit,
 - h. een flora- en fauna-activiteit,
 - i. een cites-activiteit,
 - j. een jachtgeweeractiviteit,
 - k. een valkeniersactiviteitvoor zover het betreft een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

Reactie Jagersvereniging

Jachtgeweeractiviteit: het gebruik van het geweer om in het wild levende dieren te doden. Deze term met definitie is erg verwarrend aangezien met deze vergunning beoogd wordt om het voorhanden hebben van wapens vergunningsplichtig te maken overeenkomstig de huidige jachtakte. Dit is echter geen activiteit op zich waarmee men gebruik maakt van het geweer. De activiteit die kan volgen omdat men wapens voor handen mag hebben is vervolgens of omgevingsvergunningplichtig omdat het een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit betreft of mogelijk ter uitvoering van het jachtrecht (binnen de gestelde wettelijke kaders). Het onderbrengen van de huidige jachtakte onder de systematiek van een omgevingsvergunning is zeer onlogisch en verwarrend. Het ware beter en duidelijker als de term jachtakte en de bepalingen over het verlenen van een jachtakte onverkort overgenomen worden uit de Wnb en geplaatst worden onder afdeling 23.4.

Artikel 5.29b (artikel 5.18 beoordelingsregels aanvraag jachtgeweer-activiteit en valkeniersactiviteit)

Voor een jachtgeweeractiviteit of een valkeniersactiviteit worden de regels, bedoeld in artikel 5.18, gesteld met het oog op de natuurbescherming en het waarborgen van de veiligheid.

Reactie Jagersvereniging:

Zie hiervoor onder artikel 5.1.

Bovendien worden de beoordelingsregels voor de aanvraag van een jachtakte niet (primair) gesteld met het oog op de natuurbescherming. Deze regels volgen immers direct uit de wet. De beoordelingsregels dienen ter waarborgen van de veiligheid en ter onderbouwing van het redelijke belang om wapens voorhanden te hebben. Deze laatste eis heeft betrekking op het enkel voorhanden mogen hebben van wapens als men gelegenheid heeft tot jagen in Nederland.

Wetsvoorstel:

Artikel 23.9 (faunabeheereenheden en faunabeheerplannen)

1. Binnen een provincie zijn een of meer faunabeheereenheden.
Een faunabeheereenheid is belast met het beheer van populaties van in het wild levende dieren.
2. Een faunabeheereenheid stelt voor zijn werkgebied een faunabeheerplan vast.
Het faunabeheerplan behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten van de provincie waarin het werkgebied van de faunabeheereenheid is gelegen.

3. Gedeputeerde staten zijn het bevoegd gezag voor de uitoefening van bevoegdheden door faunabeheereenheden op grond van deze wet.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over faunabeheereenheden en faunabeheerplannen. De regels strekken ertoe een transparant, planmatig en doelmatig beheer van populaties van in het wild levende dieren met betrokkenheid van belanghebbenden te waarborgen. De regels gaan in ieder geval over de rechtsvorm en de samenstelling van het bestuur van een faunabeheereenheid. Bij omgevingsverordening worden nadere regels gesteld over faunabeheereenheden en faunabeheerplannen.
5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin Onze Minister van Economische Zaken beslist over de goedkeuring van een faunabeheerplan, bevoegd is tot het stellen van nadere regels als bedoeld in het vierde lid, vierde volzin, of het bevoegd gezag is. Hierbij worden de grenzen van artikel 2.3, derde lid, in acht genomen.

Reactie Jagersvereniging:

In artikel 23.9 lid 1 tweede volzin wordt aangegeven dat een faunabeheereenheid belast is met het beheer van populaties in het wild levende dieren. Deze bepaling is strijdig met hetgeen in artikel 2.18 onder lid 1 sub f onder 2 opgenomen nl. dat dit een taak van de provincie is. Bovendien is de bepaling in artikel 3.29 lid 1 tweede volzin niet beleidsneutraal aangezien een dergelijke bepaling niet in de Wnb opgenomen is. In artikel 3.12 lid 1 Wnb is opgenomen dat het duurzaam beheer van populaties in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht geschieden overeenkomst het faunabeheerplan. Om verwarring te voorkomen en een beleidsneutrale overgang te garanderen verdient het aanbeveling de tweede volzin van 23.9 lid 1 wetsvoorstel te vervangen door tekst uit artikel 3.12 lid 1 Wnb.